

گزینه‌های پوتین برای صادرات گاز روسیه

مسکو در حال حاضر جایگزین‌هایی برای صادرات این سوخت دارد تا از هر گونه آسیب جدی اقتصادی اجتناب کند.

به گزارش آران نیوز به نقل از افق امروز، روسیه قصد دارد صادرات گاز طبیعی مایع (ال ان جی) را توسعه دهد و در عین حال گاز خط لوله ای را به خریداران دیگر مانند چین ارسال کند.

پوتین در کنفرانس مطبوعاتی سالانه خود در ۱۹ دسامبر گفت: ما به افزایش سهم خود در بازارهای جهانی ال ان جی ادامه خواهیم داد؛ هر چند که هدف تحریم‌ها، توقف این رشد است. رئیس جمهور روسیه همچنین ابراز اطمینان کرد که غول گازی گازپروم، در برابر پایان ترانزیت گاز از اوکراین به اروپا، دوام خواهد آورد.

با وجود درخواست‌ها برای ممنوعیت صادرات روسیه، اروپا مقادیر کم سابقه از گاز طبیعی مایع روسیه را خریداری کرده است که عمدتاً از کارخانه «ال ان جی یامال» شرکت نواتک ارسال می‌شود. این حجم، از حجم صادر شده قبل از توقف ترانزیت گاز روسیه از اوکراین، فراتر رفته است. کی‌یف از اول ژانویه، به روی ترانزیت گاز روسیه بسته شد و به پنج دهه ترانزیت گاز همسایه‌اش پایان داد.

این وضعیت نشان می‌دهد که قطع روابط با روسیه که در یک دهه گذشته، خود را به عنوان یک تامین‌کننده کالاهای کلیدی برای اروپا تثبیت کرده بود، چقدر برای این منطقه دشوار است. همچنین نشان می‌دهد که چطور جنگ با اوکراین، مسکو را وادار کرده است تا شبکه تجاری خود را تغییر دهد. با این حال، مسکو نشان داده است حتی زمانی که یکی از راه‌های بازار بسته می‌شود، اغلب راه‌های دیگری برای این کشور باز می‌مانند.

ناتوانی اروپا برای حذف گاز روسیه

طبق آمار رصد کشتی، صادرات ال ان جی روسیه در سال گذشته به رکورد بالایی صعود کرد.

روسیه قبل از جنگ، حدود ۱۵۵ میلیارد متر مکعب گاز از طریق خط لوله به اروپا می‌فروخت. این کشور در سال ۲۰۲۴، تقریباً ۳۰ میلیارد متر مکعب گاز به این منطقه صادر کرد که بیش از نیمی از آن، از طریق اوکراین ارسال شد.

تاتیانا اورلووا، اقتصاددان موسسه «آکسفورد اکونومیکس» گفت: از آنجایی که بیشتر جریان گاز روسیه از طریق لوله به اروپا متوقف شده بود، توقف مسیر اوکراین، تاثیر چندانی بر اقتصاد نخواهد داشت. اروپا همچنان به گاز نیاز خواهد داشت، زیرا تمام تلاش‌هایش برای خلاصی از گاز روسیه موفقیت‌آمیز نبوده است و احتمالاً برای جبران کاهش واردات گاز طبیعی از روسیه، ال ان جی بیشتری از روسیه خریداری خواهد کرد.

محاسبات بلومبرگ نشان می‌دهد گازپروم در سال ۲۰۲۴، حدود ۶ میلیارد دلار گاز از طریق اوکراین فروخته است. با این حال، اکثر اقتصاددانان و محققان پیش‌بینی می‌کنند بسته شدن این مسیر، تاثیر چندانی بر اقتصاد روسیه نخواهد داشت. بر اساس برآوردهای تحلیلگران مختلف، روسیه برای محرومیت از این فروش، معادل حدود ۰.۲ تا ۰.۳ درصد از تولید ناخالص داخلی خود، زیان خواهد کرد.

دیوید آکسلی، اقتصاددان موسسه «کیپیتال اکونومیکس»، هفته گذشته، در یادداشتی گفت: این ارقام کوچکتر از آن هستند که در ماشین جنگی پوتین خللی ایجاد کنند. در مقابل، اوکراین، تقریباً ۰.۵ درصد از تولید ناخالص داخلی را از دست خواهد داد که ناشی از توقف درآمد حاصل از ترانزیت گاز است. اسلواکی که به شدت به گاز روسیه متکی است و همچنین از هزینه‌های ترانزیت درآمد دارد، معادل ۰.۳ درصد از تولید ناخالص داخلی ضرر خواهد کرد.

گزینه‌های مسکو برای صادرات گاز

علاوه بر فروش ال ان جی، روسیه گزینه‌های دیگری برای صادرات از راه خط لوله دارد که به جبران مسدود شدن مسیر اوکراین کمک می‌کند. پیش‌بینی می‌شود که محموله‌ها به چین که از اروپا

به عنوان بزرگترین بازار صادرات خط لوله ای گاز روسیه پیشی گرفته است، در سال ۲۰۲۴ به رکورد ۳۱ میلیارد متر مکعب برسد. این میزان در سال جاری، به ۳۸ میلیارد متر مکعب افزایش می یابد، زیرا خط لوله «قدرت سیبری» به ظرفیت کامل بهره برداری رسیده است.

بر اساس برآوردهای سرگئی واکولنکو، محقق «بنیاد کارنگی برای صلح بین المللی»، این رقم، نیمی از حجم از دست رفته پس از توقف ترانزیت از طریق اوکراین را جبران می کند. گازپروم ممکن است از طریق خط لوله «ترک استریم» که خط لوله مستقیم میان روسیه و ترکیه از مسیر دریای سیاه است، گاز بیشتری به مشتریان اروپایی بفروشد. واکولنکو تخمین می زند که در سال ۲۰۲۵، گازپروم می تواند از طریق «ترک استریم»، ۲۵ میلیارد متر مکعب گاز به ترکیه و ۱۵ میلیارد متر مکعب گاز به اروپا بفروشد.

روسیه قصد دارد بخشی از گاز را به کشورهای آسیای مرکزی ارسال کند و برای افزایش ظرفیت خط لوله دوران شوروی از روسیه به ازبکستان از طریق قزاقستان، تلاش خواهد کرد.

سرگئی مارکوف، مشاور سیاسی نزدیک به کرملین، گفت: از نظر سیاسی، موضوع گاز به کرملین این فرصت را می دهد تا نشان دهد که پوتین مطرود نیست. مارکوف با اشاره به سفر غیرمنتظره روبرت فیکو، نخست وزیر اسلواکی به مسکو در ۲۳ دسامبر برای گفت و گو درباره گاز، گفت: برای مسکو، بسیار مهم است که محاصره دیپلماتیک برای دومین بار شکسته شود.

پس از سفر ویکتور اوربان، نخست وزیر مجارستان در ژوئیه، مارکوف، دومین رهبر اروپایی بود که از زمان آغاز عملیات نظامی روسیه در اوکراین، به مسکو سفر کرد.

پوتین ماه گذشته گفت روسیه آماده ارسال گاز به اروپا است، اما هشدار داد با توجه به افزایش قیمت ها ناشی از عرضه محدودتر به اروپا، دستیابی به هرگونه توافق جدید احتمالاً دشوار خواهد بود.

تحریم ها؛ سد راه صادرات گاز

با این حال، طرح های روسیه برای صادرات خط لوله ای گاز و ال ان جی، ممکن است با چالش هایی روبرو شود. در حالی که روسیه قصد دارد صادرات خود را از طریق خط لوله دومی به چین در دو سال آینده آغاز کند، مذاکرات برای خط لوله سوم، به دلیل اختلاف نظر درباره مفاد قرارداد، در بن بست مانده است.

روسیه به دنبال سه برابر کردن صادرات ال ان جی از ۳۳ میلیون تن در سال گذشته، به ۱۰۰ میلیون تن در سال ۲۰۳۵ است، اما تحریم های غرب علیه همه پروژه های کلیدی آینده و ناوگان کشتی های حمل ال ان جی، این طرح را دشوار کرده است.

تحریم ها، هم اکنون اهداف روسیه برای رشد صادرات ال ان جی را سرکوب کرده است. کارخانه «آرکتیک ال ان جی ۲» که جدیدترین پروژه نواتک است، سال گذشته، توانست صادرات محدودی را آغاز کند، اما تحریم های اعمال شده توسط آمریکا و متحدانش، دسترسی این کارخانه به کشتی های ال ان جی یخ شکن برای حرکت در آب های سرد شمال را محدود کرد و باعث شد خریداران خارجی تمایلی به خرید محموله ها نداشته باشند.

در سال ۲۰۲۵، تمرکز بر روی تصمیم دونالد ترامپ در مورد تحریم روسیه خواهد بود. برنامه آمریکا برای فروش بیشتر ال ان جی به اروپا، این تصویر را مبهم تر کرده است.

بر اساس گزارش بلومبرگ، ممنوعیت صادرات مجدد محموله های «یامال ال ان جی» در بنادر اروپایی نیز ممکن است لجستیک عرضه روسیه به آسیا را در زمانی که مسیر دریای شمال بسته شده، پیچیده کند اما تحریم ها ممکن است در واقع منجر به ارسال بیشتر این محموله ها به اروپا شود.